

ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

*Українське
поетичне
кіно:
подорожі крізь час*

Лекторка: доцентка кафедри українознавства,
документознавства та інформаційної діяльності
Лариса БОГУСЛАВСЬКА

ВУФКУ
Всеукраїнське
фотокіноуправління —
державна
кінематографічна
організація, яка діяла в
період з 1922 до 1930
роки.

«Ясно, що ставити питання про об'єднання всіх національних кіноорганізацій під одним керівництвом, [...], як це намагається тов. Луначарський, — це все одно, що ставити питання про об'єднання під єдиним керівництвом шкільної справи всіх національних республік.

Встановлення якоїсь одности керування всією союзною кінематографією призведе до руйнування цієї дільниці національної культури, до гегемонії одної кіноорганізації над усіма іншими» - писав керівник ВУФКУ Олександр Шуб.

ШУБ
Олександр
Ісакович

СКРИПНИК
Микола
Олексійович

Поетом екрану було визнано Олександра Довженка з часу його незвичної, для багатьох незрозумілої «Звенигори» (1927). У цьому ж руслі було відзнято і такий світовий шедевр, як «Земля» (1930). Режисер залишив чіткі декларації власної естетичної позиції: «Я належу до табору поетичного», «Кіно – це пластичне, найбільш образне, поетичне бачення», «Мистецтво, в якому немає краси, – погане мистецтво».

Авторство терміну
«українське поетичне
кіно» приписується
Янушу Ґазді (польський
кінознавець, друкував
статті в журналі
«Ekran» у 60-70-х
роках). У 1970 році
вийшла його стаття
«Українська школа
поетичного кіно».

«Тіні забутих предків» (1964)
«Та, що входить у море» (1965) –
 заборонений
«Криниця для спраглих» (1965) –
 заборонений
«Хто повернеться – долюбить»
 (1966)
«Совість» (1968) – **заборонений**
 «Камінний хрест» (1968)
«Вечір на Івана Купала» (1968) –
 заборонений
 «Іду до тебе» (1971)
«Білий птах з чорною ознакою»
 (1970)
 «Захар Беркут» (1971)
 «Всупереч усьому» (1972)
«Пропала грамота» (1972) –
 заборонений
 «Відкрий себе» (1972) –
 заборонений
 «Вавилон XX» (1979)

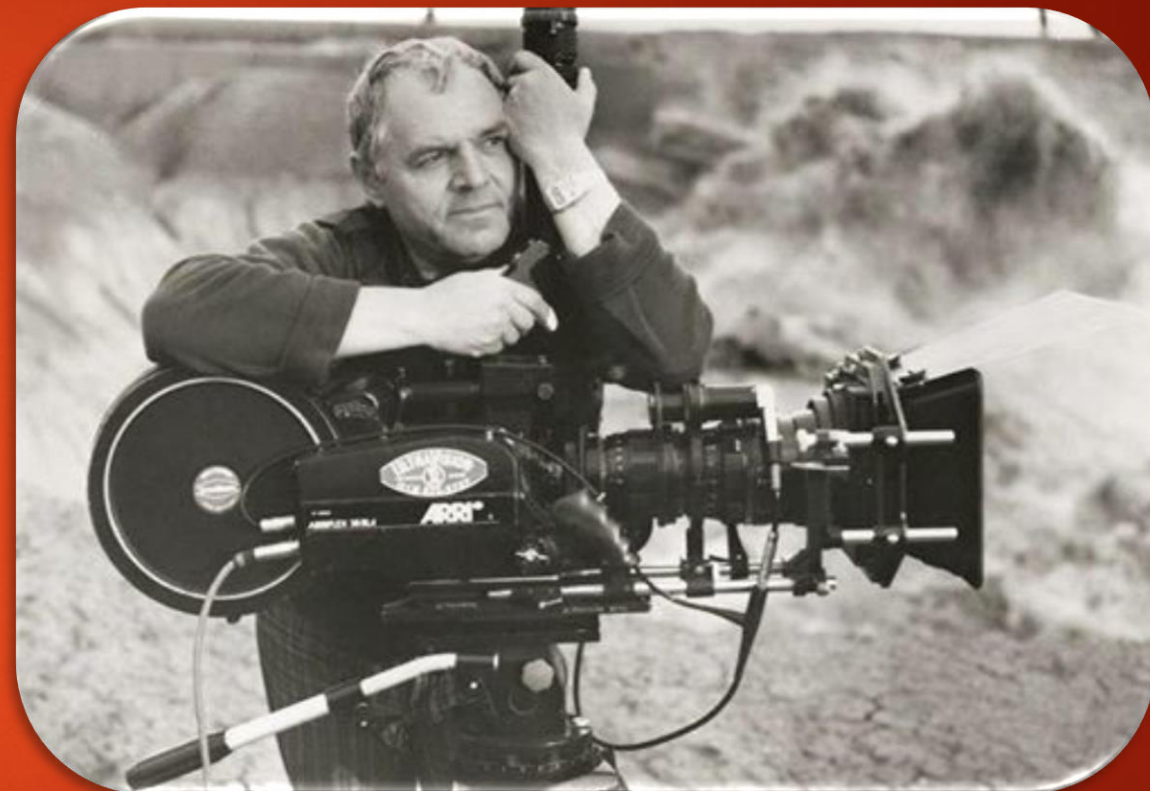

«Тіні забутих предків» здобули 39 міжнародних нагород, 28 призів на кінофестивалях (із них — 24 Гран-прі) у 21 країні й увійшли до Книги рекордів Гінесса.

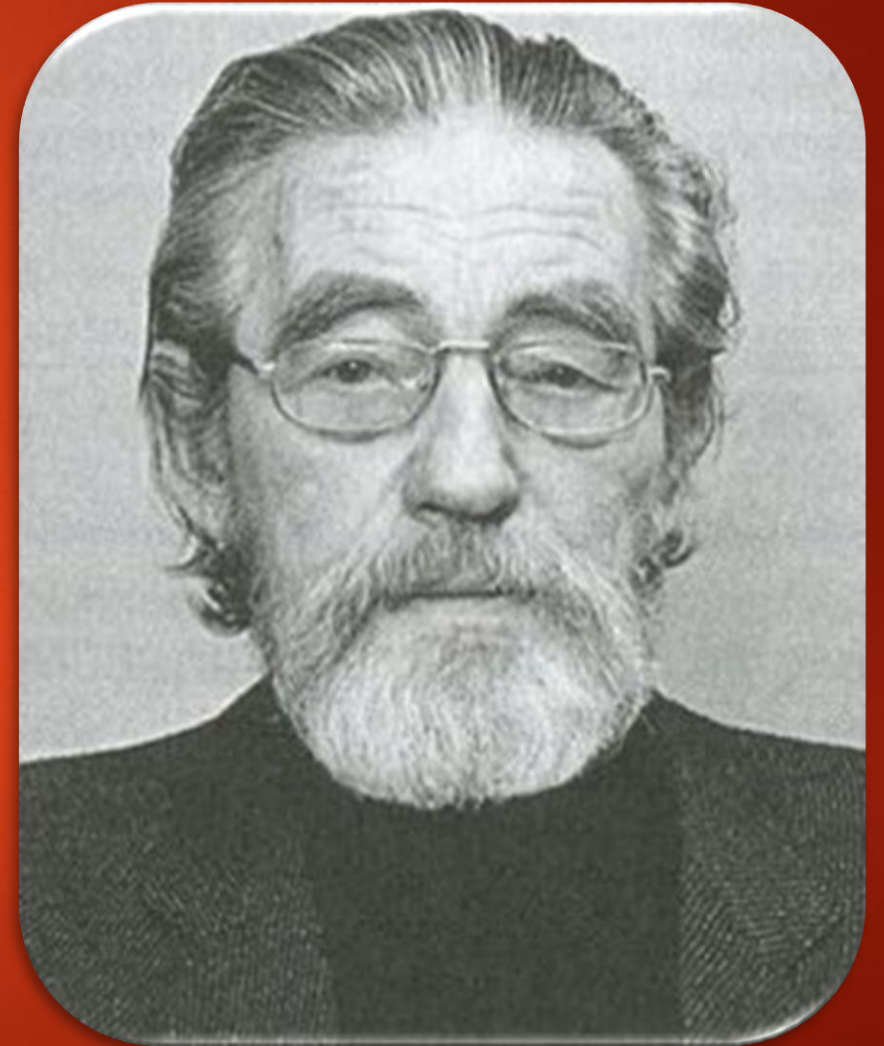
«Предок живе в нас, ми носимо його в собі, його інстинкти, звичаї і схильності, ми сумуємо за ним», – писав в одному з листів Михайло Коцюбинський, пояснюючи задум своєї повісті.

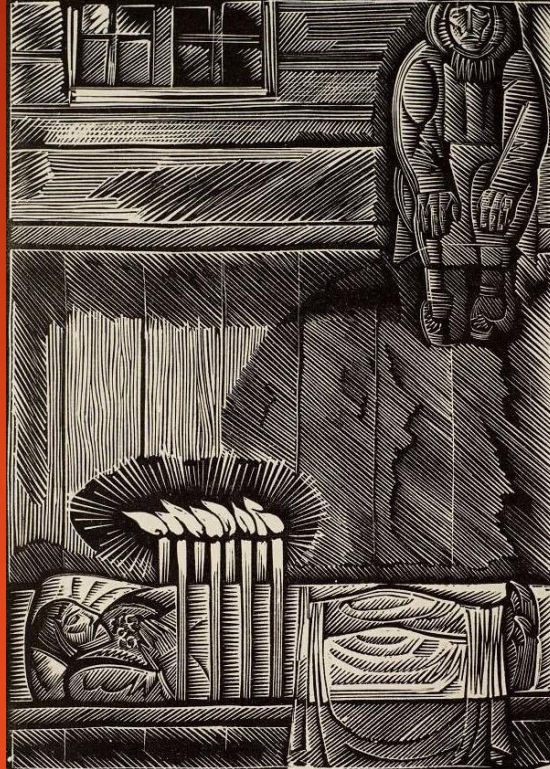
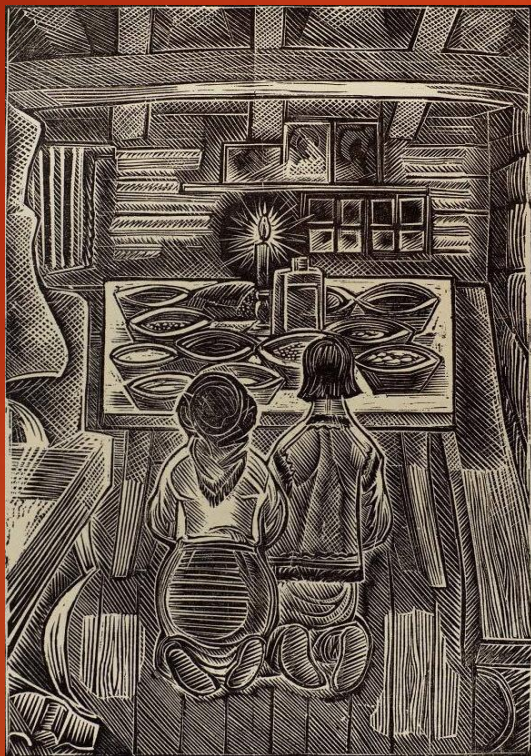
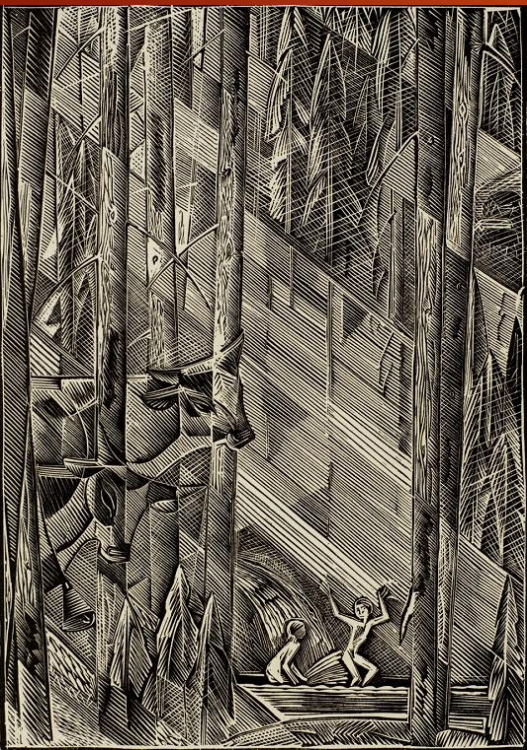

Юрій Іллєнко зізнавався, що саме з цієї стрічки почалося його повернення до України: "Там була безодня глибини, краси й мови. І коли я під час роботи над фільмом занурився в гуцульський мовний мелос, спрацювала генетична пам'ять. Саме тому він мені і дався легко. А спілкування з такими велетами духу, як Іван Миколайчук, призвело до мого роз'яничарювання. Мій шлях повернення до себе, як до українця, розпочався вже в дорослому віці".

Залучення художника до роботи над фільмом «Тіні забутих предків» зовсім не випадкове: перед цим Георгій Якутович двічі подорожував Карпатами (у 1952-у та 1958-у роках), у якості аспірантської роботи проілюстрував повість Михайла Коцюбинського «Fata Morgana», а в 1963 році почав працювати над оформленням книги «Тіні забутих предків». Проте, намалювавши усього три гравюри, був запрошений Сергієм Параджановим до знімальної групи як художник-постановник.

Після виходу фільму Якутович продовжив оформлення книги Коцюбинського, і в 1967 році вийшло видання повісті «Тіні забутих предків» з його ілюстраціями.

У музичному супроводі фільму зібрано увесь справжній світ Карпат. Голоси у музиці виспівують самі гуцули з села Жаб'є (Верховина) і Криворівня. Уся музика виконувалась теж ними на народних інструментах (трембітах, бримбах, флорі, сопілці-денцівці, волинці). До цього всього додавались також фольклорні гурти, і знаходили переважно старших людей і старі інструменти, які передавали усю історію в одних лише звуках.

Мирослав СКОРИК

«Гуцульський
триптих» (сюїта
для симфонічного
оркестру, 1965)

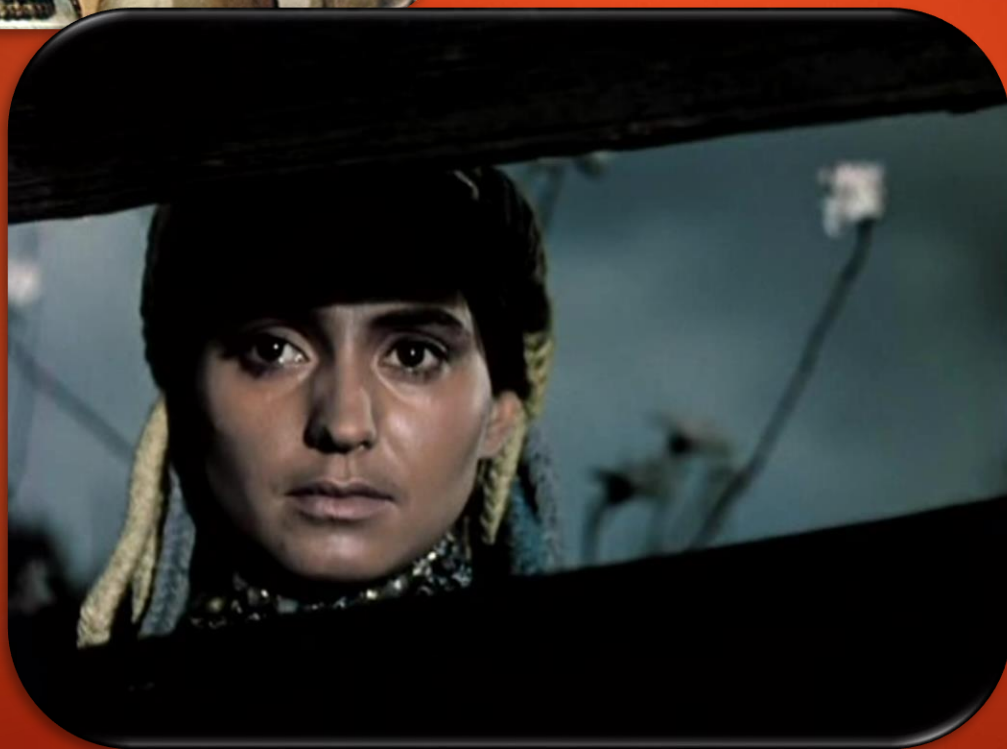
На головну роль у
фільмі «Тіні
забутих предків»
був уже
затверджений
російський актор
Геннадій Юхтін

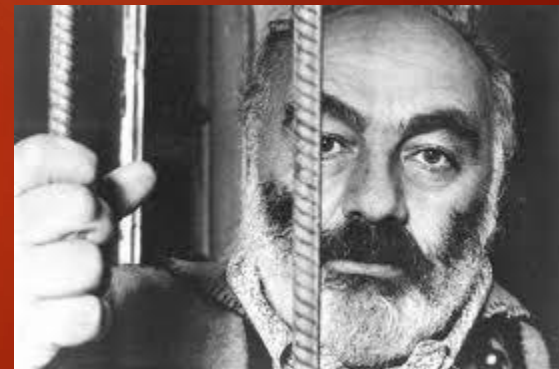
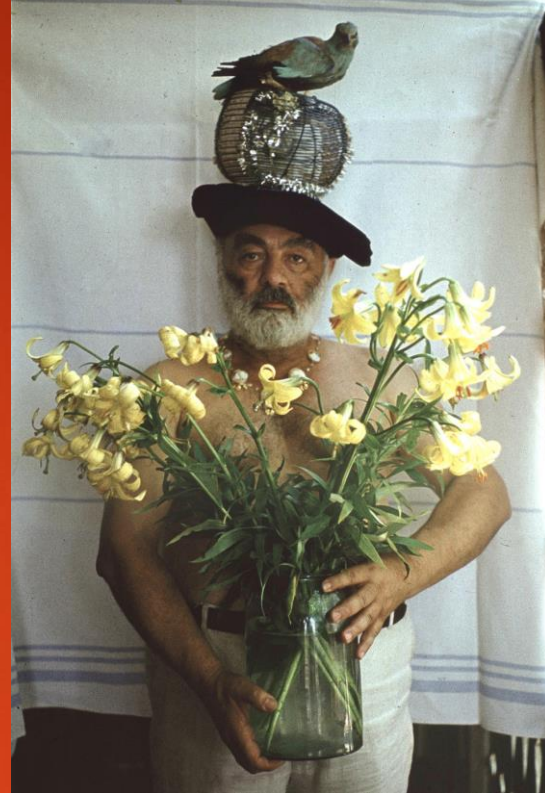
**Фільм став
дебютним для Івана
Миколайчука, що
згодом став
відомим актором і
режисером, а
також одним із
символів
українського кіно.**

**Лариса
Кадочникова –
виконавиця
ролі Марічки**

1973 року, після арешту і ув'язнення Сергія Параджанова, заборонили і «Тіні забутих предків». А 1974 року В.Щербицький констатував на партійному пленумі: «З поетичним кіно у нас покінчено».

Сергій ПАРАДЖАНОВ

Зі спогадів одного зі сценаристів —
Миколи Архиповича Шудрі:

*«У цьому фільмі ми показуємо, як
виготовляли пам'ятник Сковороді,
той, що нині стоїть у Лохвиці на
Полтавщині. Коли скульптуру
закінчили, ми вивезли її в степ за
Бориспіль і поставили на кургані.*

*Боже, яке то було видиво! Цей
невеликий сюжет воістину оживив
Сковороду, ще більше наблизив
його до нас. На тлі створення цього
монумента філософські роздуми
Сковороди зазвучали настільки по-
сучасному, сміливо й убивчо, що ті,
кому належало схвалити фільм,
перелякалися і... прикрили його».*

«Відкрий себе»

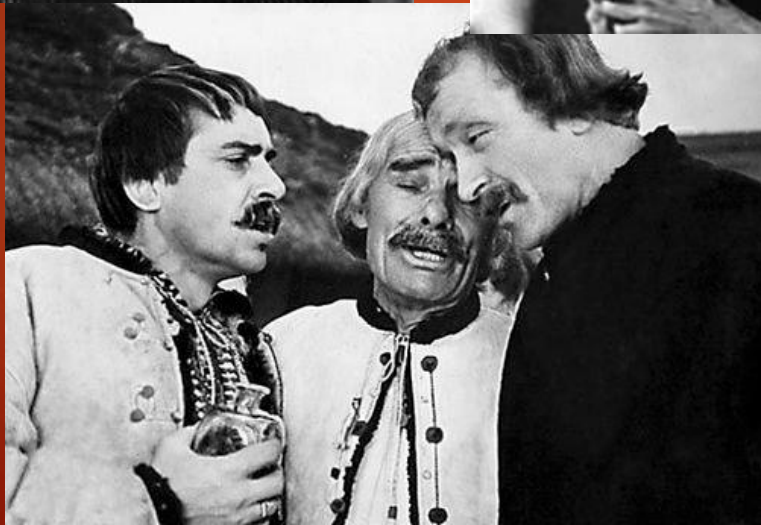
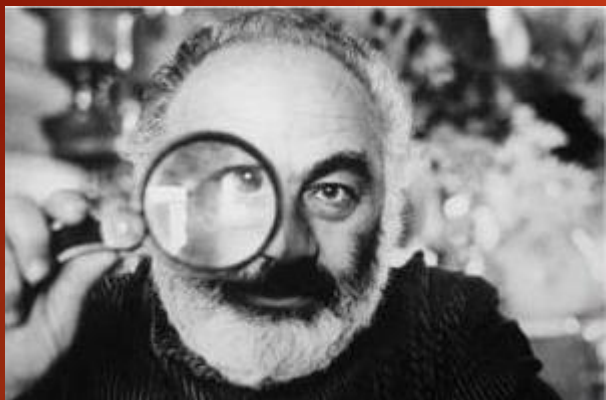

100 найкращих фільмів в історії українського кіно

Рейтинг 100 найкращих фільмів за всю історію існування українського кінематографу. Рейтинг складено в червні 2021 року в результаті опитування представників національної та міжнародної кінокритичної спільноти Національним центром Олександра Довженка.

«Тіні забутих предків» (1 місце)
«Та, що входить у море»
(53 місце)

«Криниця для спраглих»
(21 місце)

«Совість» (24 місце)

«Камінний хрест» (5 місце)

«Вечір на Івана Купала»
(33 місце)

«Білий птах з чорною ознакою»
(8 місце)

«Пропала грамота» (12 місце)

«Вавилон XX» (10 місце)

**"ТІНІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ" -
ПЕРЕМОГА УКРАЇНИ! В чому їхня
геніальність?**

**Грунтовний огляд фільму й
пояснення того, чому всі
вважають його геніальним, але
водночас його так важко
дивитись більшості людей.
Ютуб-канал Віталія Гордієнка
«Загін кіноманів»**

Наша мова
кожне слово
нашої мови
проспіване у Пісні
тож пісенними словами
з побратимами
у товаристві розмовляємо

кожне слово
нашої мови записане у Літописі
тож хай знають вороги
якими словами
на самоті мовчимо

Василь Голобородько